

ÖZETLER

Doç. Dr. Süleyman KARA

GALLAGHER, C. H., et al (1967) : Deaths of Ruminants grazing phalaris Tuberosa in Australia, Aust. J. Sci. Vol. 43. Sayı : 11, 495 - 500. (Avustralya'da Phalaris Tuberosalı merada otlatılan geviş getirenlerde ölüm)

... Ziraat Departmanının, kayıtlarında phalarin tuberosa ile meydana gelen peracut ve acut zehirlenmelerinde şu beldekler tesbit edilmiştir.

1 — Koyunların cinsiyeti yaşı ve ırkı ne olursa olsun hastalığa yatkın olabilirler.

2 — Sığırlarda ölüm olmakta fakat toplu bir ölüm değildir.

3 — Koyunlarda P. tuberosadan, bu bitkinin diğerlerinden daha çabuk geliştiği durumlarda bilhassa kuru mevsim aralıklarındaki soğuk havada, yağmurdan sonra zehirlenme meydana gelmektedir.

4 — Aç koyunlarda zehirlenme daha çok olmaktadır.

5 — Per acut zehirlenmelerde klinik beldeksiz kollaps ve ölüm meydana gelmekte; Ahut zehirlenmede sinirsel beldekler ve kalbe bağlı düzensizlikler görülmekte ve hemen daima aynı beldekler ortaya çıkmaktadır.

6 — Meranın toksik etkisine bağlı olarak meydana gelen Peracut zehirlenmede ölüm çok çabuk meydana gelmektedir ki bu beldek en erken koyunun mer'ada otlamaya başlamasından sonra geçen 4 saat içinde meydana gelmektedir.

7 — Phalarisli merada koyunların otlatılmasından sonra meydana gelen peracut vakalarda ölüm vakası kesilebilir. Bununla beraber acut zehirlenmelerde, sinirsel değişiklikler bulunabilir ve koyunlarda ölüm P. Tuberosa tesirinden dolayı meydana gelir. Ölümün bir hafta sonra meydana geldiği bildirilmekte ve sinirsel beldek bazı koyunlarda toksik phalaris otlatmadan 2 ay sonra meydana gelmektedir.

8 — Ölüm çok çabuk meydana gelebilir ve klinik beldek görülmez ve bu husus etkenin kuvvetli tesirinden yahut toksik *P. tuberosa* ile otlatmada komplikasyondan meydana gelebilir.

9 — Phalaristen ileri gelen acut ve peracut zehirlenme New South Wales de diğer bölgelerden daha fazla meydana gelmektedir.

10 — 1964 Sonbaharı ve 1965 sonbahar ve kışında phalaris zehirlenmesi özellikle fena mevsimde, kuru mevsimden sonra soğuk havada, *P. tuberosa* taze sürgünlerinin diğerlerinden daha fazla olduğu devrede ve aç koyunların otlamasına müsait yeşil mer'ada meydana gelmektedir.

11 — Bu konu ile ilgili olarak toplanan bilgi, rutubetten başka merranın yaşı ve toprağın verimliliği gibi diğer faktörler hakkında görüş ortaya atmaya yeterli değildir. Meradaki taze filizlerle koyun otlatmanın uzun süre zararlı olabileceği aşikârdır.

S. KARA

BOUCQUE, Ch., COTTYN, B. (1967). Essais d'ensilage avec feuilles et collets de betteraves sucrières, *Revue de Agriculture*, 897-912.

Birbirini takip eden 3 yıl, makina ile hasat edilen şeker pancarı yaparak ve kafalarının toprak siloda muhafazaları üzerinde inceleme yapılmıştır. 1963, 1964 ve 1965 yıllarında, her yıl 5 silo ve beheri ortalama 62.8 ton olmak üzere tamamı 942 ton pancar yaprağı ve kafalarının muhafazası üzerinde çalışılmıştır. Deneme materyalinin taze halde % 24.7 sini pancar kafaları ve % 75.3 nü pancar yaprakları teşkil etmekteydi. Denemede silonun yüksekliği yaprak ve kafaların kıyılmış olup olmaması ile traktör ve çığnemek suretiyle sıkıştırılması incelenmiştir. Şöyleki :

Kıyılmış pancar yaprak ve kafaları

1 — 2-3 m. yükseklikte silo yapılmış ve traktörle sıkıştırılmış.

2 — 1 m. yükseklikte silo yapılmış ve traktörle sıkıştırılmış.

3 — 2-3 m. yükseklikte silo yapılmış ve ayakla çığneyerek sıkıştırılmış.

Kıyılmış pancar yaprak ve kafaları

1 — 2-3 m. yükseklikte silo yapılmış ve ayakla çığneyerek sıkıştırılmış.

2 — 1 m. yükseklikte silo yapılmış ve ayakla çığneyerek sıkıştırılmış.

Pancar yaprak ve kafalarının karışığı taze iken ortalama % 12.94 kuru madde % 1.44 hazmolabilir ham protein ihtiva ediyor ve nişasta değeri 8.37 idi. Yapılan 15 silo iyi olgunlaşmış PH daima 4.2 nin altında olup kıyılmış olanlar hemen asit bütirik ihtiva etmiyordu; amonyak azotu total azotun ancak ortalama % 67 si idi .Kıyılmamış olanlarda ortalama % 0.18 bütirik asit vardı ve amonyak azotu total azotun % 9.7 sine ulaşıyordu.

Kıyılmış yemden yapılan siloda besin maddeleri kaybı diğerlerinden bariz olarak azdı. Besin maddesi kaybı kıyılmış olanlarda kuru madde, organik madde, ham protein, ham yağ + Nit. Ext. madde ve nişasta değeri sıra ile % 24.7, % 24.9, %21.0, % 29.5 ve % 27.0 aynı sıraya göre kıyılmamış olanlarda % 32.7, % 34.7, % 22.9, % 41.7 ve % 37.4 bulunmuştur.

Makina ile hasat edilip silo yapılan şeker pancarı yaprak ve kafaları kıyıldığı zaman sonuç daha iyi olmuştur. Kıyılmadan traktörle sıkıştırma ile silo yapılanlardan yüksek olanda muhafaza ile meydana gelen maddi zayıat daha azdır.

Kıyılmadan silo yapılmış		Kuru Madde	Besin maddeleri kaybı	
			Ham Protein	Nişasta Değeri
Yükseklik	2 - 3 m.	26.3	20.2	30.5
Yükseklik	1 m.	34.0	22.8	39.4
Yükseklik	2 - 3 m.	38.2	26.2	42.7
Kıyılıp silo yapılmış				
Yükseklik	2 - 3 m.	24.9	27.2	28.2
Yükseklik	1 m.	24.5	15.4	26.0

SİLONUN ANALİZ SONUCU

Silo	İşlem	Yükseklik	PH	Asetik asit %	Bütirik asit %	Laktik asit %	Amonyak azota toplam azotun % si.
1	O.—T.	± 2.2	3.84	0.30	0.11	1.19	5.8
2	O.—T.	± 1.0	4.02	0.36	0.32	1.04	11.5
3	O.—A.	± 3.0	3.93	0.27	0.25	1.11	12.2
4	K.—A.	± 1.5	4.14	0.24	0.0	0.69	5.1
5	K.—A.	± 0.9	3.98	0.27	0.0	0.82	5.7
6	O.—T.	± 3.0	4.01	0.34	0.20	0.76	10.4
7	O.—T.	± 1.0	3.81	0.22	0.14	0.98	8.1
8	O.—T.	± 3.0	4.13	0.16	0.17	0.59	7.6
9	K.—A.	± 2.0	3.66	0.28	0.0	0.75	5.4
10	K.—A.	± 1.0	3.61	0.22	0.01	0.62	5.8
11	O.—T.	± 3.0	3.76	0.29	0.21	1.20	11.0
12	O.—T.	± 1.0	3.80	0.47	0.05	2.03	7.5
13	O.—A.	± 3.0	3.88	0.21	0.19	0.56	13.3
14	K.—A.	± 3.0	3.60	0.28	0.04	1.17	12.0
15	K.—A.	± 1.0	4.13	0.44	0.16	1.80	6.0

- O. — Olduğu gibi (Kıyılmamış)
T. — Traktörle sıkıştırılmış
K. — Kıyılmış
A. — Ayakla çignenip sıkıştırılmış

S. KARA